

Biografie Gabriel Fauré

Gabriel Fauré was een Franse componist uit de Romantiek. Zijn muziek heeft een verfijnde stijl en was vooruitstrevend voor zijn tijd. Naast componist was Fauré ook organist en docent in en rond Parijs.

Snelle weetjes

- **Geboren:** 12 mei 1845, Pamiers (Frankrijk)
- **Gestorven:** 4 november 1924, Parijs (Frankrijk)
- **Getrouwd met:** Marie Fremiet (geh. 1883-1924)
- **Bekendste stukken:** *Requiem*, *Pavane*, *Cantique de Jean Racine*, *Après un Rêve*
- **Interessant:** componeerde het liefst aan een Zwitsers meer en was een bewonderaar en kenner van de muziek van Richard Wagner.
-

Zodra hij er tijd voor vrij kon maken, speelde de kleine Gabriel Fauré urenlang op het harmonium van een kapelletje in het Zuid-Franse Montgauzy. Op een dag kwam een oude, blinde vrouw binnen om te luisteren. Onder de indruk van wat ze had gehoord, vertelde ze aan Fauré's vader hoe muzikaal zijn zoon was. Het was een ontdekking die het leven van Fauré zou bepalen.

Gabriel Fauré was het jongste kind van Toussaint-Honoré Fauré (1810–1885) en Marie-Antoinette-Hélène Lalène-Laprade (1809–1887). Als enige van hun zes kinderen gaf hij blijk van muzikaal talent. Zijn ouders hadden echter niet veel geld, waardoor Fauré de eerste vier jaar van zijn leven bij een pleeggezin moest doorbrengen. Toen zijn vader schooldirecteur werd en zijn gezin weer kon onderhouden, kon de jonge Fauré weer bij zijn familie wonen.

Dit zou echter niet heel lang duren. Toen Fauré 9 was, besloot zijn vader hem naar de École Niedermeyer te sturen op aanraden van de vrouw die Fauré op het harmonium had horen spelen. De school bevond zich helemaal in Parijs. Hier zou Fauré worden opgeleid tot koormeester en

onderwezen worden in allerlei aspecten van kerkmuziek, zoals Gregoriaans gezang, meerstemmige koorzang uit de Renaissance, harmonie, compositie en literatuur. Ook behoorden orgel- en pianolessen en wekelijkse repetities in het schoolkoor tot het curriculum. Fauré blonk uit: hij won prijzen voor solfège, piano, harmonie, contrapunt en fuga. Met zijn *Cantique de Jean Racine* won hij de eerste prijs in een compositiewedstrijd van de school.

Na elf jaar studie aan de school ging Fauré aan de slag in verschillende kerken, waar hij als organist de diensten begeleidde. Hij begon in de Basilique Saint-Sauveur in Rennes, waar hem na vier jaar werd gevraagd om ontslag te nemen: hij glipte regelmatig tijdens de mis naar buiten om een sigaret te roken en verscheen zelfs een keer op zondagochtend nog in zijn kleren van een bal van die nacht, wat allemaal niet bepaald in goede aarde viel bij de priester. Gedurende zijn tijd als organist in de Parijse Église Saint-Sulpice grapte hij wel eens met zijn collega Charles-Marie Widor (1844-1937). Ze improviseerden tegelijk op de twee orgels van de kerk en probeerden elkaar dan steeds van de wijs te brengen door plotseling van toonsoort te veranderen.

Fauré in 1905

Gabriel Fauré en Camille Saint-Saëns

Maar de École Niedermeyer bracht Fauré nog meer dan een loopbaan als organist. Op de school kreeg hij pianoles van niemand minder dan Camille Saint-Saëns. Hij spoorde Fauré aan om te gaan componeren en zou een levenslange vriend en mentor blijven. Saint-Saëns liet zijn klas kennismaken met de hedendaagse muziek van Robert Schumann, Franz Liszt en Richard Wagner, wat geen onderdeel was van het curriculum. Fauré zou zijn leven lang een liefhebber zijn van Wagners muziek. Als dertiger reisde hij zelfs langs de theaters van West-Europa om de grote opera's van Wagner te kunnen zien en horen, zoals *Der Ring des Nibelungen*, *Parsifal* en *Die Meistersinger*.

Na zijn opleiding werd Fauré een regelmatige bezoeker van de muzikale

salon van Saint-Saëns, bijeenkomsten waar hij kennismaakte met allerlei figuren uit de Parijse muziekkringen. Zo kwam het dat hij op 25 februari 1871 samen met de componisten Vincent d'Indy, Édouard Lalo, Henri Duparc en Emmanuel Chabrier de Société Nationale de Musique oprichtte ter bevordering van hedendaagse Franse muziek. Fauré was toen nog maar 26.

Gabriel Fauré als componist

Aangemoedigd door Saint-Saëns besteedde Fauré in de jaren na zijn opleiding veel tijd aan componeren. Hij schreef zijn eerste pianostukken, liederen en kerkelijke werken. Fauré vormde steeds meer zijn eigen, zo kenmerkende stijl: verfijnd, subtiel, elegant, kleurrijk en lyrisch. De invloed van religieuze muziek, waar hij op de École Niedermeyer en daarna zo veel mee bezig was, is te horen in de serene sfeer van Fauré's muziek. Hij componeerde het liefst kamermuziek, met name pianostukken en liederen. Fauré's muziek werd door sommigen als te modern bestempeld - nu wordt het vooral beschouwd als een brug tussen Romantische en twintigste-eeuwse muziek.

Fauré kreeg echter niet meteen succes als componist. Al gauw had hij namelijk weinig tijd om te componeren. Zijn uitgever betaalde hem maar 50 francs per muziekstuk, en ook nog eens zonder royalty's, waardoor Fauré veel moest werken als organist en privé-pianodocent om rond te kunnen komen. In 1892 werd hij professor en inspecteur aan het conservatorium van Parijs, een functie waarvoor hij heel Frankrijk door moest reizen om verschillende conservatoria te bezoeken. Slechts in de zomervakanties kon hij al zijn tijd aan componeren besteden. Zo deed hij vijf zomers over zijn enige opera, *Pénélope*. Om te componeren trok Fauré zich terug op het platteland of op een plek aan een Zwitsers meer.

“Ik geniet er altijd van om zonlicht te zien spelen op de rotsen, het water, de bomen en de velden. Wat een verschillende effecten, wat een schittering en wat een zachtheid... Ik wou dat mijn muziek net zo veel diversiteit kon laten zien.”

Gabriel Fauré en Marie Fremiet

Net als in zijn muzikale loopbaan duurde het in de liefde ook een tijd voor Fauré vond wat hij zocht. Als twintiger was hij jarenlang verliefd op

Marianne Viardot, de dochter van de beroemde Franse mezzosopraan en componiste Pauline Viardot. Marianne en Fauré verloofden zich, maar na een paar maanden maakte zij een einde aan de verloving. Het brak Fauré's hart en beïnvloedde zijn doorgaans aardige, vrolijke en sensitieve karakter.

In 1883 trouwde Fauré met Marie Fermiet, de dochter van de beeldhouwer Emmanuel Fermiet. Het was echter geen gelukkig huwelijk. Hoewel Fauré zijn vrouw waardeerde als vriendin en vertrouweling, had hij allerlei affaires. Zo was hij in de jaren 90 van de negentiende eeuw samen met de zangeres Emma Bardac, die later met Claude Debussy zou trouwen. Na een affaire met de componiste Adela Maddison, ontmoette Fauré de pianiste Marguerite Hasselmans, met wie hij voor de rest van zijn leven openlijk een relatie had. Ondanks deze andere vrouwen kregen Fauré en zijn echtgenote twee zonen, Emmanuel en Phillipe.

Pas in de laatste jaren van zijn leven kreeg Fauré echt erkenning als componist. Op 75-jarige leeftijd ontving hij de Grand-Croix van de Legion d'honneur, de hoogste en belangrijkste Franse nationale onderscheiding. In 1922 organiseerde de president van Frankrijk, Alexandre Millerand, een eerbetoon aan Fauré. Zijn werken werden uitgevoerd in het bijzijn van de componist, die zichtbaar van de gelegenheid genoot. Hij kon de muziek echter niet meer goed horen: de laatste twintig jaar van zijn leven kreeg Fauré steeds meer last van doofheid en vervorming van de geluiden die hij hoorde. Hierdoor moest hij in 1920 zijn functie aan het conservatorium neerleggen. Op 79-jarige leeftijd stierf Fauré, die toen eindelijk als de grootste hedendaagse componist van Frankrijk werd beschouwd, aan een longontsteking.

Wist je dat...

- Fauré in 1870 in de Frans-Duitse oorlog had gediend en daarvoor een Croix de Guerre ontving, een Franse militaire medaille voor moed?
- hij in 1887 begon met het schrijven zijn Requiem en deze pas in 1900 voltooide?
- de componisten Maurice Ravel, Nadia Boulanger en George Enescu zijn leerlingen waren?